

Forslag

til

Lov om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber m. v.

Fremsat den 16. december 1966 af *finansministeren*.

Kapitel 1.

Sammenslutning af selskaber.

§ 1. Ved sammenslutning af registrerede aktieselskaber eller af selskaber som nævnt i § 1, stk. 1, nr. 2, i lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. (selskabsskatte-loven) kan finansministeren eller den, han bemyndiger dertil, tillade, at selskaberne beskattes efter reglerne i dette kapitel.

Stk. 2. Hvis tilladelse efter stk. 1 meddeles, skal beskatningen af selskabernes aktionærer eller anpartshavere ske efter reglerne i §§ 4 og 5.

Stk. 3. Sammenslutning foreligger, når et selskab overdrager sin formue som helhed til et andet selskab eller sammensmeltes med dette.

§ 2. Finansministeren eller den, han bemyndiger dertil, fastsætter de nærmere vilkår for den i § 1, stk. 1, nævnte tilladelse.

Stk. 2. Tilladelsen i henhold til § 1, stk. 1, skal betinges af, at mindst 90 pct. af værdien af aktierne i det ophørende selskab alene vederlægges med aktier i det fortsættende selskab.

Stk. 3. Tilladelsen skal endvidere betinges af, at beslutningen om aktieselskabernes sammenslutning gennemføres og afmeldelse til aktieselskabsregistret sker senest 8 måneder efter, at den anmeldelse, der nævnes i § 70, stk. 1, i lov om aktieselskaber, er registreret. Er det ophørende selskab omfattet af selskabsskatteovens § 1, stk. 1, nr. 2, skal tilladelsen i stedet betinges af, at selskabet inden 8 måneder efter beslutningen om sammenslutning er frigjort for enhver forpligtelse over for kreditorer og deltagere.

Stk. 4. Ved sammenslutning af banker

kan tilladelse i henhold til § 1, stk. 1, kun meddeles efter indstilling fra tilsynet med banker og sparekasser. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 finder ikke anvendelse.

§ 3. Det ophørende selskabs indtægter og udgifter i tiden indtil ophøret medregnes ved opgørelsen af det fortsættende selskabs skattepligtige indkomst i det omfang, de ikke er taget i betragtning ved det ophørende selskabs tidligere skatteansættelser.

Stk. 2. Formuegoder, der er i behold hos det ophørende selskab ved ophøret, behandles ved opgørelsen af det fortsættende selskabs skattepligtige indkomst, som om de var anskaffet af dette på de tidspunkter, hvor de er erhvervet af det ophørende selskab, og for de anskaffelsessummer, hvortil goderne er erhvervet af dette selskab. Eventuelle skattemæssige afskrivninger samt nedskrivninger på varelagre og bindende kontrakt, som det ophørende selskab har foretaget, anses for foretaget af det fortsættende selskab. Har det ophørende selskab ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregnet urealiseret fortjeneste og tab på værdipapirer, behandles værdipapirerne ved opgørelsen af det fortsættende selskabs skattepligtige indkomst, som om fortjeneste og tab var medregnet ved indkomstopgørelsen hos det fortsættende selskab. Henlæggelser til investeringsfonds, der er foretaget af det ophørende selskab, og som henstår ubenyttet ved ophøret, betragtes, som om de var foretaget af det fortsættende selskab i de respektive indkomstår.

Stk. 3. Foreligger der ved sammenslutningen i et af selskaberne underskud fra tidligere år, kan dette uanset bestemmelsen i ligningslovens § 15 ikke bringes til fradrag

ved det fortsættende selskabs indkomst-opgørelse.

Stk. 4. Det forhold, at et formuegode ved sammenslutningen er overgået fra det ophørende til det fortsættende selskab, jfr. stk. 2, 1. pkt., er uden betydning ved afgørelsen af, om formuegodet må anses for erhvervet i spekulationshensigt eller som led i næring.

Stk. 5. Bliver den aktiekapital, hvoraf størstedelen er for det i selskabsskattelovens § 17, stk. 1 og 2, omhandlede indkomstfradrag beregnes, ved sammenslutningen større i det fortsættende selskab end det samlede tilsvarende beløb i selskaberne før sammenslutningen, lægges det sidstnævnte beløb til grund ved beregningen af indkomstfradraget for det fortsættende selskab.

§ 4. Aktier i det ophørende selskab anses for afhændet af aktionæren til tredjemand, i det omfang de vederlægges med andet end aktier i det fortsættende selskab. Afhændelsen anses for sket til kursen på det i § 2, stk. 3, nævnte opløsningstidspunkt.

Stk. 2. Fortjeneste eller tab i forbindelse med indløsning som nævnt i stk. 1 af aktier i det ophørende selskab medregnes ved opgørelsen af aktionærens skattepligtige særlige eller almindelige indkomst i henhold til § 2, nr. 6 og 7, i lov om særlig indkomstskat m. v. eller § 16 C i ligningsloven.

Stk. 3. Har aktionæren flere aktier i det ophørende selskab end dem, der anses for indløst, og er de erhvervet på forskellige tidspunkter, anses de tidligst erhvervede aktier for indløst. Samtidigt erhvervede aktier, som ikke er forbundet med ensartede rettigheder, eller hvoraf nogle er anskaffet som led i aktionærens næringsvej, anses for indløst efter forholdet mellem aktiernes kursværdi på det i § 2, stk. 3, angivne opløsningstidspunkt.

§ 5. Aktier i det fortsættende selskab, som aktionæren modtager som vederlag for aktier i det ophørende selskab, behandles ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige eller særlige indkomst, som om de var erhvervet på samme tidspunkt, og for samme anskaffelsessum som de ombyttede aktier. Modtagne aktier i det fortsættende selskab anses for anskaffet som led i aktio-

nærens næringsvej, såfremt de ombyttede aktier var anskaffet som led heri.

Stk. 2. Er ombyttede aktier anskaffet på forskellige tidspunkter, eller er nogle erhvervet som led i aktionærens næringsvej, anses de af den enkelte erhvervelse omfattede aktier for ombyttet med en tilsvarende andel af de modtagne aktier i det fortsættende selskab. Andelen beregnes efter de ombyttede aktiers kursværdi på opløsningstidspunktet, jfr. § 2, stk. 3. Er de modtagne aktier forbundet med forskellige rettigheder, foretages beregningen særskilt for hver art af de modtagne aktier.

Kapitel 2.

Sammenslutning af kooperative virksomheder.

§ 6. Bestemmelserne i § 1, § 2, stk. 1-3, § 3, stk. 1-4, samt §§ 4 og 5 finder tilsvarende anvendelse

- 1) ved sammenslutning af de i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3, eller stk. 2, 1. pkt., omhandlede brugsforeninger og hovedforeninger, eller
- 2) når en eller flere af de i nr. 1 nævnte foreninger sammensluttes med en eller flere af de indkøbsforeninger og hovedforeninger, som er nævnt i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 3 a, eller stk. 2, 2. pkt.

Dette gælder dog kun, såfremt den fortsættende forening er omfattet af samme lovs § 1, stk. 1, nr. 3.

Stk. 2. Den fortsættende forening beskattes efter reglerne i selskabsskatteloven og kan ikke efter samme lovs § 35 A vælge at lade sig beskatte efter reglerne i lovbekendtgørelse nr. 377 af 20. december 1961.

§ 7. Ved sammenslutning som nævnt i § 6, stk. 1, nr. 1, kan tilladelse i henhold til § 1, stk. 1, ikke meddeles, hvis alle foreningerne i henhold til selskabsskattelovens § 35 A, stk. 2, beskattes efter reglerne i lovbekendtgørelse nr. 377 af 20. december 1961. Bestemmelsen i selskabsskattelovens § 35 A, stk. 3-7, finder anvendelse i det omfang, indkomst fra en forening, der hidtil har været beskattet efter de i 1. pkt. nævnte regler, indgår i den fortsættende

forenings første skatteansættelse efter sammenslutningen.

§ 8. Ved sammenslutning som nævnt i § 6, stk. 1, nr. 2, kan tilladelse i henhold til § 1, stk. 1, ikke meddeles, hvis samtlige de i stk. 1, nr. 1, nævnte foreninger, der er omfattet af sammenslutningen, i henhold til selskabsskattelovens § 35 A, stk. 2, beskattes efter reglerne i lovekendtgørelse nr. 377 af 20. december 1961. Bestemmelserne i selskabsskattelovens § 35 A, stk. 3-7, finder anvendelse i det omfang, indkomst fra en eller flere foreninger som nævnt i samme lovs § 1, stk. 1, nr. 3 a, eller stk. 2, 2. pkt., indgår i den fortsættende forenings første skatteansættelse efter sammenslutningen.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den økonomiske udvikling har for en del af det danske erhvervsliv ført til et øget behov for koncentration. Inden for de enkelte erhvervsgrøner kan et løsere samarbejde etableres på forskellig måde og under former, som ikke normalt medfører større skattemæssige konsekvenser for virksomhederne. For aktieselskaber eller kooperative virksomheder kan en videregående koncentration opnås ved en egentlig sammenslutning (fusion). Fusion af aktieselskaber kan ske derved, at et bestående selskab erhverver samtlige aktiver og passiver i et andet selskab og betaler aktionærerne i det overtagne selskab enten kontant eller med aktier. En anden fremgangsmåde er, at flere bestående selskaber overdrager deres formuer til et nystiftet selskab. Aktionærerne i de enkelte selskaber får aktier i det nye selskab som betaling for aktierne i de selskaber, hvis selvstændige eksistens ophører ved sammenslutningen.

De selskaber, der overtages som led i en fusion, anmeldes til aktieselskabsregisteret og anses også skatteretligt for opløst. Opløsningen har en række skattemæssige konsekvenser. Disse er i hovedtræk følgende:

Det opløste selskab skal svare skat af indtægten indtil opløsningen. Denne indtægt skulle under alle omstændigheder beskattes senere, men selskabet kan miste fradragsret for en del af skatten, fordi der på betalingsstidspunktet ikke er nogen indtægt, hvori fradraget kan ske.

Ved sammenslutningen overdrages det opslugte

Kapitel 3.

Andre bestemmelser.

§ 9. Ved sammenslutning af udenlandske selskaber eller foreninger kan finansministeren træffe bestemmelse om, at aktionærer eller andelshavere, der er fuldt skattepligtige her i landet, beskattes efter reglerne i §§ 4 og 5.

§ 10. Loven finder første gang anvendelse ved skatteansættelsen for skatteåret 1967-68. Reglerne i kapitel 2 finder dog først anvendelse ved skatteansættelsen for skatteåret 1968-69.

§ 11. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

selskabs aktiver til det opslugende selskab. Ligesom enhver anden overdragelse kan dette medføre, at der opstår skattepligtig fortjeneste på de overdragne aktiver. Det kan dreje sig om maskiner, inventar og lignende driftsmidler samt faste ejendomme. Det selskab, der overtager aktiverne, kan til gengæld afskrive på grundlag af de ved overdragelsen fastsatte værdier.

Opløsningen af det opslugte selskab medfører endvidere, at ikke anvendte investeringsfondshenlæggelser skal efterbeskattes ved forhøjelse af indkomstansættelsen for henlæggelsesårene. Hvis der er foretaget ekstraafskrivning på eller anvendt investeringsfondshenlæggelser til en driftsbygning, skal der ske beskatning med særlig indkomstskat af samtlige afskrivninger på bygningen. Dog kan der ikke beskattes mere end fortjenesten i forhold til den nedskrevne værdi. Der kan også blive tale om beskatning af fortjeneste udover anskaffelsessummen efter de særlige regler herom (§ 2, nr. 13, i lov om særlig indkomstskat m. v.).

For aktionærerne i det eller de opløste selskaber medfører fusionen, at de må beskattes af eventuel fortjeneste på deres aktier. Dette gælder, hvad enten de udløses kontant eller får betaling for det opslugte selskabs formue i andre værdier, f. eks. aktier i det opslugende selskab.

De ovenfor beskrevne skattemæssige konsekvenser gælder ikke i fuld udstrækning ved sammenslutning af kooperative virksomheder. Kooperative virksomheder svarer efter gældende regler ikke skat

af fortjeneste, der indvindes ved afhændelse af maskiner, inventar og lignende driftsmidler samt fast ejendom og goodwill. Dette gælder også, hvor afhændelsen finder sted i forbindelse med virksomhedens ophør. Ved sammenslutning af kooperative virksomheder vil den ophørende virksomhed således ikke blive beskattet af fortjenesten på formuegoderne. Hertil kommer, at det i henseende til beskatningen af såvel de kooperative virksomheder som navnlig disses andelshavere ofte vil være vanskeligt at konstatere, hvornår de af en sammenslutning omfattede foreninger ophører med at eksistere. Foreningerne vil undertiden fortsætte som skattepligtige efter selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, og med afvikling af foreningens gæld som væsentligste formål; men også andre muligheder for foreningens fortsættelse er tænkelige. Efter den praksis, der efterhånden har dannet sig ved sammenslutning af kooperative virksomheder, synes sammenslutning normalt ikke at have haft skattemæssige konsekvenser for foreningerne og deres andelshavere, når den er gennemført uden nogen udlodning til andelshaverne.

Ved lov nr. 203 af 8. juni 1966 om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m. v. er der med virkning fra skatteåret 1968-69 gennemført en ændret beskatning af brugsforeninger og visse hovedforeninger. Medens disse foreninger hidtil har været beskattet af en fiktiv indkomst opgjort på grundlag af en procentdel af foreningens formue, vil beskatningen for fremtiden ske på grundlag af det regnskabsmæssige overskud efter lignende regler som gældende for aktieselskaber. Herved opstår der ved sammenslutning af foreninger, af hvilke en eller flere beskattes efter de nye regler, samme skattemæssige problemer som ved sammenslutning af aktieselskaber.

Under drøftelserne i folketingsudvalget af den nye brugsforeningsbeskatning (lovforslag 54-56/1965-66) var man inde på disse spørgsmål, og i den af udvalget den 26. maj 1966 afgivne betænkning hedder det:

„Udvalget har i forbindelse med lovforslagene drøftet beskatningsreglerne ved sammenslutning af brugsforeninger og aktieselskaber.

Under den gældende beskatningsordning opstår der ikke skattemæssige problemer ved sammenslutning af brugsforeninger. Finansministeren og udvalget er enige om, at det også under den ny beskatningsordning skal være muligt at sammenslutte brugsforeninger, uden at der sker beskatning af fortjeneste på aktiver, som i forbindelse med sammenslutningen overdrages fra en forening til en anden. Regler herom må optages i en særlig lov,

der udformes efter samme principper som de nu gældende regler om fusion af banker. Finansministeren og udvalget er endvidere enige om, at der bør åbnes adgang til sammenslutning også af andre aktieselskaber end banker på tilsvarende beskatningsmæssige vilkår. Reglerne herom bør dog udformes således, at de ikke kan udnyttes til at skaffe aktionærer eller selskaber utilsigtede skattemæssige fordele.“

Bankerne er efter bankloven sammen med staten og sparekasserne eneberettigede til ved henvendelse til offentligheden at tilbyde sig som modtagere af inllån. På den anden side må bankerne ikke drive anden virksomhed end bankvirksomhed. Bankerne er undergivet et indgående tilsyn fra det offentlige. En banks sammenslutning med eller overtagelse af en anden bank eller af en banks formue som helhed må således ikke finde sted uden tilladelse fra banktilsynet. I henhold til bankloven må en bank ikke uden bankinspektørens tilladelse have andre banker som datterselskaber. Det er ikke muligt for en bank at opkøbe aktierne i en anden bank, således at de to banker derefter gennem sambeskatning skattemæssigt opnår at blive behandlet som en enhed, selv om de selskabsretligt stadig er to selskaber. Denne mulighed har andre aktieselskaber.

Gennem det offentliges kontrol med bankerne er der skabt en betydelig grad af sikkerhed for, at en skattefri sammenslutning af banker ikke vil give bankerne eller deres aktionærer utilsigtede skattemæssige fordele.

De særlige forhold for banker førte til, at der med tiltrædelse af folketingets finansudvalg den 27. maj 1964 blev udstedt en finansministeriel bekendtgørelse om beskatning og afgiftsberigtigelse ved sammenslutning af banker. Bekendtgørelsen havde virkning for sammenslutninger, der fandt sted i finansåret 1964-65. Bekendtgørelsen er senere fornyet med hjemmel i de årlige finanslove.

Ifølge bekendtgørelsen kan bankaktieselskaber af ligningsrådet tillades sammensluttet, uden at sammenslutningen medfører de skattemæssige konsekvenser for selskaberne og deres aktionærer, som normalt vil følge af en fusion. Tilladelsen er dog betinget af visse vilkår for selskaberne og aktionærerne. Der henvises i denne forbindelse til *bilag 1*, hvori gengives finansministeriets bekendtgørelse nr. 126 af 1. april 1966 om beskatning og afgiftsberigtigelse ved sammenslutning af banker.

Ved nærværende lovforslag, som er foranlediget af den ovennævnte udtalelse fra folketingsudvalget vedrørende kooperationsbeskatningen, åbnes der adgang til skattefri sammenslutning af selskaber og af kooperative virksomheder, hvis mindst én

af de kooperative virksomheder beskattes efter de nye regler. De gældende regler om sammenslutning af banker er med et par enkelte mindre ændringer indarbejdet i lovforslaget. De i bankbekendtgørelsen indeholdte regler om fritagelse for tinglysnings- og stempelafgift tænkes indarbejdet i den derom gældende almindelige lovgivning.

Systematiske hensyn har bevirket, at sammenslutning af selskaber og sammenslutning af kooperative virksomheder i lovforslaget er behandlet i hver sit kapitel. Ses der bort fra bankerne, er den skattefri sammenslutning af selskaber og kooperative virksomheder imidlertid knyttet til samme betingelser og forbundet med de samme retsvirkninger. Omtalen i det følgende af betingelser og retsvirkninger for selskaberne gælder derfor også sammenslutning af kooperative virksomheder.

Tilladelsen til skattefri sammenslutning foreslås meddelt af finansministeren eller den, han bemyndiger dertil, og tilladelsen skal bl. a. betinges af, at mindst 90 pct. af værdien af aktiekapitalen i det ophørende selskab vederlægges med aktier i det fortsættende selskab.

Tilladelsen har den virkning, at indkomsten i det ophørende selskab fra og med det indkomstår, hvori ophøret sker, skal medregnes i det fortsættende selskabs indkomstopgørelse. Endvidere skal det fortsættende selskab for så vidt angår de overtagne aktiver fra det ophørende selskab i skattemæssig henseende træde i stedet for dette.

Aktionærerne i det ophørende selskab fritages for beskatning af fortjeneste, når deres aktier i det ophørende selskab ombyttes med aktier i det nye selskab. De nye aktier anses for erhvervet til samme tid og til samme pris som de gamle aktier ved eventuelt senere salg. Hvor aktionærerne i det opløste selskab udløses kontant, beskattes de, som om aktierne var afhændet til tredemand.

Efter lovforslaget bemyndiges finansministeren til at give her i landet fuldt skattepligtige aktionærer samme skattemæssige stilling ved sammenslutningen af udenlandske selskaber, som ved sammenslutning af danske selskaber.

Reglen om, at mindst 90 pct. af værdien af aktierne i det ophørende selskab alene skal være vederlagt med aktier i det fortsættende selskab, tager sigte på at hindre skattefri fusion i tilfælde, hvor der mellem selskaberne består et moder-datterselskabsforhold („lodret fusion“). Især ved disse fusioner må der befrygtes at være risiko for, at en adgang til skattefri sammenslutning vil kunne tilskynde til dispositioner, som set fra et skattemæssigt synspunkt er mindre heldige. Det er imidlertid hensigten, at problemerne omkring de skattefri fu-

sioner skal undergives fortsat analyse i finansministeriet med henblik på at få fastslået, om også de lodrette fusioner under en eller anden form kan inddrages under skattefriheden. Ved disse undersøgelser vil der være grundlag for også at komme ind på mulighederne for andre former for videreudbygning af loven. Efter lovforslaget er skattefriheden gjort afhængig af en tilladelse. Når et vist erfaringsmateriale er indhentet, vil der således være anledning til at tage op til overvejelse, om den anvendte fremgangsmåde på begrænsede områder kan forlades til fordel for en udtømmende gengivelse i selve lovteksten af de betingelser og de retsvirkninger, der skal være knyttet til skattefriheden ved fusion.

I lovforslaget er der benyttet følgende systematik:

Kapitel 1. Sammenslutning af selskaber.

§§ 1-2: Betingelserne for skattefri sammenslutning af selskaber.

§ 3: Retsvirkningerne for selskabet.

§§ 4-5: Retsvirkningerne for aktionærer og anparts-havere.

Beskatning ved sammenslutningen (§ 4).
Beskatning ved afhændelse m. v. af de ved sammenslutningen modtagne aktier eller anparter (§ 5).

Kapitel 2. Sammenslutning af kooperative virksomheder.

Sammenslutning af brugsforeninger (og visse hovedforeninger): § 6, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, samt § 7.

Sammenslutning af brugsforening med indkøbsforening: § 6, stk. 1, nr. 2, og stk. 2, samt § 8.

Kapitel 3. Andre bestemmelser.

§ 9: Sammenslutning af udenlandske selskaber og foreninger — beskatningen af her i landet fuldt skattepligtige aktionærer eller andels-havere.

§ 10: Lovens ikrafttræden.

§ 11: Lovens stedlige virkeområde.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Lovforslaget angår kun beskatningen ved sammenslutning af visse af de i selskabsskatteloven nævnte selskaber og foreninger, jfr. forslagens §§ 1 og 6. Sammenslutninger af danske aktieselskaber og andre selskaber, der beskattes som aktieselskaber (selskabsskattelovens § 1, nr. 2), omfattes således

af de foreslåede regler, og det samme gælder sammenslutninger af brugsforeninger og hovedforeninger, når den fortsættende forening beskattes efter de nye bestemmelser i selskabsskatteloven. Ifølge disse skal brugsforeninger (og visse hovedforeninger) efter en overgangsperiode i princippet beskattes på samme måde som aktieselskaber. Sammenslutning af udenlandske selskaber og foreninger omfattes ikke af lovforslaget. Dog skal finansministeren i henhold til § 9 i fusionstilfælde kunne fritage herboende aktionærer for avancebeskatning vedrørende aktier i udenlandske selskaber.

Sammenslutninger, der ikke falder ind under §§ 1, 6 eller 9, må behandles efter de hidtil gældende regler. Det gælder således alle sammenslutninger af kooperative virksomheder, hvor samtlige foreninger beskattes på grundlag af formuen, og det gælder sammenslutning af produktions- og salgsforeninger, gensidige forsikringsforeninger og de i selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 6, omhandlede foreninger m. v. De nye regler får heller ikke betydning for sammenslutning af alle de selskabsdannelse, der ikke behandles som selvstændige skattepligtssubjekter, således f. eks. interessentskaber og partrederier.

For de i § 6 nævnte sammenslutninger gælder, at der stilles visse krav i skattemæssig henseende dels til de foreninger, der sammensluttes, og dels til den forening, der skal fortsætte virksomheden efter sammenslutningen (den fortsættende forening). Mindst én af de foreninger, der sammensluttes, skal allerede på sammenslutningstidspunktet være overgået til beskatning efter de nye regler i lovbekendtgørelse nr. 271 af 29. juni 1966 for beskatning af brugsforeninger. Videre skal den fortsættende forening være af en sådan art, at den beskattes efter de nye regler som brugsforening. Falder en sammenslutning af kooperative virksomheder herefter uden for § 6, er den som nævnt omfattet af hidtidig praksis på kooperationsområdet.

§ 1, stk. 3, indeholder den definition af udtrykket „sammenslutning“. Definitionen bygger på bestemmelsen i § 70, stk. 1, i aktieselskabsloven. Sammenslutning foreligger såvel, hvor det fortsættende selskab eksisterede før fusionen, som hvor det først er dannet i forbindelse med fusionen.

Såfremt lovforslagets bestemmelser ønskes anvendt, må de pågældende selskaber indsende ansøgning herom til finansministeren (eller den han bemyndiger dertil). Hvis ansøgningen imødekommes, skal såvel selskaberne som aktionærerne beskattes efter de foreslåede regler. Det er således ikke muligt isoleret at anvende de af reglerne, som kun vedrører beskatningen af selskaberne, eller isoleret

at anvende de af reglerne (§§ 4 og 5), som kun vedrører beskatningen af aktionærerne. Dog kan finansministeren i henhold til § 9 ved sammenslutning af udenlandske selskaber og foreninger bestemme, at her i landet fuldt skattepligtige aktionærer eller andelshavere skal beskattes efter §§ 4 og 5. I disse tilfælde bliver der naturligvis ikke tale om at anvende lovforslagets regler på de sammensluttede udenlandske selskaber. Det er tanken kun at benytte § 9 efter henvendelse fra de udenlandske selskaber eller herboende aktionærer eller andelshavere.

Til § 2.

Bestemmelsen i § 2, stk. 1, må ses i sammenhæng med stk. 2 og 3 i samme paragraf. Ifølge stk. 2 og 3 er tilladelsen til skattefri sammenslutning gjort afhængig af, at visse nærmere angivne betingelser opfyldes. Finansministeren kan ikke frafalde lovens krav om opfyldelse af disse betingelser. Finansministeren kan derimod i henhold til stk. 1 udover de nævnte lovbestemte betingelser opstille vilkår for meddelelse af en tilladelse til skattefri sammenslutning.

Med hjemmel i stk. 1 kan der f. eks. stilles krav om, at selskaberne forinden sammenslutningen tilrettelægger fælles regnskabsperiode.

Det er ikke hensigten, at finansministeren skal foretage en vurdering af, om fusionen set fra et samfundsmæssigt synspunkt er ønskværdig. Derimod må det indgå i overvejelserne, om skattefritagelsen vil give selskaber eller aktionærer utilsigtede skattemæssige fordele.

Reglen i stk. 2 tager sigte på at hindre såkaldt „lodret“ fusion. Reglen skal udelukke, at lovforslagets bestemmelser anvendes, når der på sammenslutningstidspunktet består et moder-datterselskabsforhold mellem de sammensluttede selskaber. Sådanne tilfælde frembyder en særlig risiko for, at en adgang til skattefri fusion vil kunne tilskynde til dispositioner, som fra et skattemæssigt synspunkt er mindre heldige.

Reglen i stk. 2 gælder samtlige aktier i det ophørende selskab, uanset om aktierne ikke har været forbundet med stemmeret. Forslaget indeholder ikke regler for, hvorledes den „kontante“ indløsning af aktierne i det ophørende selskab skal fordele sig på aktionærkredsen. Der kan således f. eks. være tale om kontant indløsning af hele aktiebesiddelsen for en kreds af aktionærer, ligesom der kan være tale om en ligelig fordeling af den kontante indløsning på hele aktionærkredsen.

Reglen i stk. 3 tilsigter at modvirke, at en „vandret“ fusion udvikler sig til „lodret“ fusion. Udgangspunktet for valget af fristen på 8 måneder er den i

F. t. 1. om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber m. v.

§ 70 i aktieselskabsloven indeholdte 6 måneders frist. Ved at foreslå en frist, der er 2 måneder længere, skulle der være taget rimeligt hensyn til mindre overskridelser af 6 måneders fristen i aktieselskabsloven.

Når sammenslutning af banker i § 2, stk. 4, er skilt ud til særlig omtale, skyldes det, at der efter gældende regler om skattefri sammenslutning af banker, jfr. finansministeriets bekendtgørelse af 1. april 1966 (bilag 1), stilles andre betingelser for meddelelse af tilladelse til skattefri sammenslutning. Disse betingelser foreslås opretholdt. Der henvises til bemærkningerne nedenfor til § 3, stk. 3.

Til § 3.

I § 3 fastsættes de virkninger, som en tilladelse i henhold til § 1 vil få for beskatningen af de af sammenslutningen omfattede selskaber. Retsvirkningerne for aktionærer og andelshavere er behandlet i §§ 4 og 5.

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer indholdsmæssigt til bankbekendtgørelsens stk. 2, nr. 1 (bilag 1). Ved den ændrede formulering er det fortsættende selskabs fradragret for udgifter, der har påhvilet det ophørende selskab, kommet tydeligere til udtryk.

Med hensyn til fastsættelse af ophørstidspunktet henvises til de almindelige regler og gældende praksis.

Reglen i *stk. 2* svarer til bankbekendtgørelsens stk. 2, nr. 2 og 3. Den i forhold til bankbekendtgørelsen ændrede formulering tager sigte på en tydeliggørelse af, at det er det ophørende selskabs skattemæssige anskaffelsessummer, der overtages af det fortsættende selskab.

Reglen i *stk. 3* udelukker fradragret i det fortsættende selskab for underskud fra tidligere år i de sammensluttede selskaber.

Uden denne regel ville aktionærer i overskudsgivende selskaber kunne opnå skattemæssige fordele ved at opkøbe selskaber, der har oparbejdet betydelige skattemæssige underskud. Disse underskud ville ved fusion kunne fradrages i det overskudsgivende selskabs indkomst, og udnyttelsen af denne fradragsmulighed ville være det væsentligste formål med fusionen.

Reglen findes ikke i bankbekendtgørelsen, men den skal efter forslaget også gælde for banker.

Med hjemmel i § 2, stk. 1, vil finansministeren have mulighed for at påse, at selskaber, som ønsker sammenslutning, ikke foretager dispositioner, som har til formål at omgå underskudsreglen.

Reglen i *stk. 4* vedrører det såkaldte identitetsproblem, som opstår, hvor der overføres formuegoder, som af det ophørende selskab er anskaffet i spekulationshensigt eller som led i næringsvejen

Ved den foreslåede regel søges undgået, at en fusion i sig selv medfører, at anskaffelser som led i næring eller i spekulationshensigt ved senere afståelser behandles skattemæssigt, som om de ikke var anskaffet under de nævnte omstændigheder.

Stk. 5 svarer til stk. 2, nr. 4, i bankbekendtgørelsen. Reglen overføres ikke til de kooperative virksomheder, jfr. § 6, stk. 1. Grunden hertil er, at indkomstfradraget for de kooperative virksomheder beregnes på grundlag af formuen.

Til §§ 4 og 5.

Disse bestemmelser vedrører retsvirkningerne for aktionærerne og andelshaverne.

§ 4 indeholder bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes i tilfælde, hvor aktionærens aktier i det ophørende selskab helt eller delvis betales med andet end aktier i det fortsættende selskab — i de fleste tilfælde kontant. Aktierne i det ophørende selskab skal, i det omfang de betales med andet end aktier, anses for solgt til trediemand til den kursværdi, der var gældende ved selskabets endelige opløsning, og fortjenesten ved denne afhændelse skal efter de almindelige regler beskattes som enten særlig eller almindelig indkomst.

§ 4, *stk. 3*, fastsætter regler for, hvilke aktier der skal anses for indløst i tilfælde, hvor aktierne i det ophørende selskab er erhvervet på forskellige tidspunkter, er af forskellig art eller for en dels vedkommende erhvervet som led i næring.

Reglen i § 5, *stk. 1*, svarer til bankbekendtgørelsens stk. 2, nr. 5; dog er tilføjelsen i 2. punktum om næringstilfældene ny. Vedrørende den ændrede ordlyd i stk. 1, 1. punktum, („anskaffelsessum“) henvises til bemærkningerne til § 3, stk. 2.

Efter de almindelige aktionærbeskatningsregler (§ 2, nr. 6-8, i loven om særlig indkomstskat m. v. og § 16 C i ligningsloven) svares der som hovedregel særlig indkomstskat af $\frac{2}{3}$ af den fortjeneste, som indvindes ved afhændelse af aktier. Hvor afhændelsen imidlertid finder sted, inden der er forløbet to år fra erhvervelsen, såvel som i tilfælde hvor aktierne er erhvervet som led i aktionærens næringsvej, skal hele fortjenesten på aktierne medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst. Denne forskel i beskatningen gør det nødvendigt at fastsætte nærmere regler for ombytningen i tilfælde, hvor de ombyttede aktier enten er erhvervet til forskellige tidspunkter, eller hvor en del er erhvervet som led i den pågældendes næringsvej.

Den del af de modtagne aktier, der træder i stedet for ombyttede aktier, som enten er anskaffet

inden for de sidste to år, eller som er erhvervet som led i aktionærens næringsvej, skal på entydig vis kunne udskilles, idet fortjenesten på disse aktier fuldt ud skal medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige almindelige indkomst.

I *stk. 2, 1. punktum*, bestemmes det, at de af den enkelte erhvervelse omfattede aktier anses for ombyttet med en forholdsmæssig andel af modtagne aktier i det fortsættende selskab. Efter *2. punktum* skal denne forholdsmæssige beregning ske på grundlag af de ombyttede aktiers kursværdi. Har eksempelvis de ombyttede aktier en samlet kursværdi på 10.000 kr., og er heraf aktier til en kursværdi på 2.000 kr. erhvervet som led i aktionærens næringsvej, skal $\frac{1}{5}$ af de modtagne aktier anses for erhvervet i næring.

I *3. punktum* omhandles de tilfælde, hvor aktionæren ved sammenslutningen modtager aktier af forskellig art (forbundet med forskellige rettigheder) i det fortsættende selskab. Den i *1. punktum* omhandlede forholdsmæssige beregning skal i så fald foretages for hver enkelt art af modtagne aktier. Modtager aktionæren i det ovenfor nævnte eksempel A-aktier i det fortsættende selskab til en pålydende værdi på 5.000 kr. og B-aktier til en pålydende værdi på 7.500 kr., skal $\frac{1}{6}$ af A-aktierne (eller pålydende 1.000 kr.) og $\frac{1}{5}$ af B-aktierne (eller pålydende 1.500 kr.) anses for erhvervet i næring.

I *bilag 2* gives der et eksempel på benyttelsen af reglerne i §§ 4 og 5.

Til § 6.

Kapitel 2 omhandler sammenslutning af kooperative virksomheder. Der er i det væsentlige henvist til de for aktieselskaber i kapitel 1 fastsatte betingelser og retsvirkninger.

Efter *§ 6, stk. 1, sidste punktum*, stilles der krav om, at den fortsættende forening skal være skattepligtig som brugsforening efter § 1, stk. 1, nr. 3, i selskabsskatteloven, og i *stk. 2* stilles der krav om, at beskatningen af den fortsættende forening skal ske efter de nye beskatningsregler. Efter disse regler beskattes brugsforeningen ligesom aktieselskabet på grundlag af det regnskabsmæssige overskud.

Stk. 1, sidste punktum, hindrer, at bestemmelserne anvendes, hvor de sammensluttede foreninger, hvad enten disse udelukkende eller blot for nogles vedkommende er brugsforeninger, efter fusionen udøver virksomhed som rene indkøbsforeninger.

Til § 7.

Efter *§ 7* kræves det ved sammenslutning af brugsforeninger (og de i § 1, stk. 2, 1. punktum, i selskabsskatteloven omhandlede hovedforeninger),

at *mindst én* af foreningerne, der sammensluttes, allerede på sammenslutningstidspunktet skal være overgået til beskatning efter de nye regler i lov-bekendtgørelse nr. 271 af 29. juni 1966. Efter disse regler beskattes brugsforeningen ligesom aktieselskabet på grundlag af det regnskabsmæssige overskud.

Såfremt en sammenslutning af kooperative virksomheder falder udenfor området i kapitel 2, er den som omtalt ovenfor i de indledende bemærkninger og i bemærkningerne til § 1 omfattet af hidtidig praksis på kooperationsområdet.

Til § 8.

Efter *§ 8* kræves det ved sammenslutning af én eller flere brugsforeninger (eller de i § 1, stk. 2, 1. punktum, i selskabsskatteloven omhandlede hovedforeninger) med én eller flere indkøbsforeninger (eller de i § 1, stk. 2, 2. punktum, omhandlede hovedforeninger), at mindst én af de brugsforeninger, som omfattes af sammenslutningen, skal være overgået til beskatning efter de nye regler i lov-bekendtgørelse nr. 271 af 29. juni 1966.

Til § 9.

Også hvor selskaber ikke er skattepligtige her i landet, vil det kunne forekomme, at der er grund til at fritage herboende aktionærer for beskatning ved selve fusionen, når aktierne blot ombyttes med aktier i det fortsættende selskab. Det kan f. eks. tænkes, at sammenslutningen er nødvendiggjort af udenlandsk lovgivning eller af andre forhold, som de danske aktionærer er uden afgørende indflydelse på. Når udenlandske selskaber eller foreninger sammensluttes, skal finansministeren derfor efter § 9 kunne bestemme, at reglerne i §§ 4 og 5 finder anvendelse ved beskatningen af her i landet fuldt skattepligtige aktionærer eller andelshavere. Det er meningen kun at benytte § 9 efter henvendelse fra enten de udenlandske selskaber eller herboende aktionærer eller andelshavere. Finansministerens beslutning i henhold til § 9 vil gælde for alle de aktionærer eller andelshavere, der er fuldt skattepligtige her i landet.

Bestemmelsen finder tidligst anvendelse ved skatteansættelsen for skatteåret 1967-68, jfr. § 10, 1. punktum. Den vil således kunne benyttes med virkning for det til grund for skatteansættelsen for skatteåret 1967-68 liggende indkomstår, normalt kalenderåret 1966.

Til § 10.

Reglerne om skattefri sammenslutning af aktieselskaber og de i § 1, stk. 1, nr. 2, i selskabsskatte-

loven omhandlede selskaber finder anvendelse fra og med skatteansættelsen for skatteåret 1967-68. Reglerne vil således kunne bringes til anvendelse på sammenslutninger, der finder sted den 1. april 1967 eller senere, idet den ekstraordinære ansættelse i henhold til § 5 i selskabsskatteloven af et ophørt selskab først fra dette tidspunkt skal foretages efter

reglerne for skatteåret 1967-68. Reglerne i kapitel 2 om skattefri sammenslutning af foreninger kan først anvendes fra og med skatteansættelsen for skatteåret 1968-69. Det hænger sammen med, at brugsforeningernes overgang til beskatning efter de nye beskatningsregler tidligst kan ske for skatteåret 1968-69.

Finansministeriets bekendtgørelse af 1. april 1966 om beskatning og afgiftsberigtigelse ved sammenslutning af banker.

På finansloven for finansåret 1966-67 er optaget følgende tekstanmærkning til § 1:

„Overdrager en bank i finansåret 1966-67 sin formue som helhed til en anden bank eller sammensmeltes med en anden bank, kan ligningsrådet efter anmodning fra de pågældende banker og efter indstilling fra tilsynet med banker og sparekasser fastsætte, at dette ikke medfører de i skattelovgivningen ved opløsning eller fusion af aktieselskaber fastsatte virkninger for bankaktieselskabet og dets aktionærer.

Stk. 2. Ligningsrådets beslutning i henhold til stk. 1 har følgende retsvirkninger:

1) Det opløste selskabs indtægt i tiden indtil opløsningen skal, i det omfang den ikke inden opløsningen er medregnet i den skattepligtige indkomst, beskattes hos det opslugende selskab, som om den var indtjnt i dette.

2) Formuegenstande, der er i behold hos det opløste selskab ved opløsningen, skal ved opgørelsen af det opslugende selskabs skattepligtige indkomst behandles, som om de var anskaffet af dette på de tidspunkter, hvor de er erhvervet af det opløste selskab, og for de beløb, som dette selskab har betalt for anskaffelserne. Eventuelle skattemæssige afskrivninger, som det opløste selskab har foretaget, skal anses for foretaget af det opslugende selskab. Har det opløste selskab ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregnet urealiserede fortjenester og tab på værdipapirer, skal værdipapirerne ved opgørelsen af det opslugende selskabs skattepligtige indkomst behandles, som om fortjenester og tab var medregnet ved indkomstopgørelsen hos det opslugende selskab.

3) Henlæggelser til investeringsfonds, som er foretaget af det opløste selskab, og som henstår ubenyttet ved opløsningen, skal betragtes, som om de var foretaget af det

opslugende selskab i de respektive indkomstår.

4) Bliver den aktiekapital, hvoraf størstedelbet for det i selskabsskattelovens § 17, stk. 1 og 2, omhandlede indkomstfradrag beregnes, efter sammenslutningen større i det opslugende selskab end det samlede tilsvarende beløb i selskaberne før sammenslutningen, skal det sidstnævnte beløb lægges til grund ved beregningen af indkomstfradraget for det opslugende selskab.

5) De aktier i det opslugende selskab, som aktionærerne i det opløste selskab måtte modtage som vederlag for deres aktier i dette selskab, skal ved opgørelsen af aktionærernes skattepligtige almindelige eller særlige indkomst behandles, som om de var anskaffet af aktionærerne på samme tidspunkter og for samme beløb som aktierne i det opløste selskab.

Stk. 3. Ligningsrådets beslutning i henhold til stk. 1 kan indeholde yderligere vilkår, som skal gælde for de pågældende banker og deres aktionærer.

Stk. 4. Når ligningsrådet har truffet den i stk. 1 omhandlede beslutning, kan finansministeren fritage for stempelafgift, tinglysningsafgift og den særlige stempelafgift ved overdragelse af offentlige værdipapirer (lov nr. 313 af 20. december 1915) vedrørende overenskomsten om sammenslutningen samt andre dokumenter og påtegninger på dokumenter, der oprettes i forbindelse med sammenslutningen, herunder aktier, der efter sammenslutningen udstedes for et beløb af samme størrelse som den samlede aktiekapital i det eller de bankaktieselskaber, der udslettes af aktieselskabsregisteret.“

De omhandlede særlige skattemæssige vilkår kan fastsættes, hvis sammenslutningen vedtægtsmæssigt har fundet sted i tiden 1. april 1966-31. marts 1967. Anmodning om

fastsættelsen samt om *fritagelse for stempel- og tinglysningsafgift* i medfør af bestemmelsens stk. 4 skal indsendes til tilsynet med banker og sparekasser, Nørre Voldgade 94, København K., i forbindelse med ansøgningen om handelsministeriets tilladelse til sammenslutningen. Når sammenslutningen er godkendt af handelsministeriet, sendes anmodningen af tilsynet med dets indstilling samt sagens akter videre til ligningsrådet, Meldahlsvej 5, København V.

Hvis ligningsrådet tiltræder anmodningen om fastsættelse af særlige skattemæssige virkninger af sammenslutningen, sender ligningsrådet andragendet om fritagelse for stempel- og tinglysningsafgift til skattedepartementet.

Andragendet om fritagelse for stempel- og tinglysningsafgift må indeholde oplysning om, hvilke dokumenter (og påtegninger på dokumenter) der søges afgiftsfritagelse for. Der vedlægges endvidere en fortegnelse over de aktier m. v. — jfr. lov nr. 313 af 20. december 1915 — som på tidspunktet for sammenslutningen ejedes af det eller de bankaktieselskaber, der ophører.

Såfremt sammenslutningen vedtages, og dokumenter i forbindelse hermed oprettes, før den ovenfor omtalte tiltrædelse fra ligningsrådet foreligger, kan andragende om udsættelse med berigtigelsen af stempel- og tinglysningsafgift indgives særskilt til skattedepartementet.

Bilag 2.

Eksempel.

I. En skattepligtig person har ved en skattefri sammenslutning af to aktieselskaber følgende aktier i det *ophørende* selskab:

A_1 -aktier til pålydende 5.000 kr. — kursværdi på opløsningstidspunktet 10.000 kr.

Aktierne er anskaffet således:

a) Pålydende 100 kr., arvet i 1962 til pari kurs	100 kr.
b) Pålydende 2.900 kr., arvet i 1963 til pari kurs	2.900 -
c) Pålydende 2.000 kr., købt i næring i 1964 til kurs 150 . . .	3.000 -

B_1 -aktier til pålydende 10.000 kr. — kursværdi på opløsningstidspunktet 10.000 kr.

Aktierne er anskaffet således:

d) Pålydende 5.000 kr., arvet i 1963 til pari kurs	5.000 -
e) Pålydende 5.000 kr., købt i næring i 1964 til pari kurs . . .	5.000 -

Samlet anskaffelsessum . . . 16.000 kr.

I forbindelse med den skattefri sammenslutning af selskaberne *modtager* den skattepligtige:

Kr. 1.000 kontant samt følgende aktier i det fortsættende selskab:

- A_2 -aktier til pålydende 9.500 kr.
 B_2 -aktier til pålydende 4.750 kr.

II. *Beskatning ved sammenslutningen*, jfr. § 4 i lovforslaget.

1) *Den kontante indløsning.*

Iflg. § 4, stk. 1, behandles aktier i det ophørende selskab til kursværdi 1.000 kr. som afstået til trediemand („indløst“).

Reglen i § 4, stk. 3, 1. punktum, fører til, at aktiepost a anses fuldt ud for indløst, og aktieposterne b og d, der er erhvervet samtidig, anses delvist for indløst.

Reglen i § 4, stk. 3, 2. punktum, fører

til, at aktiepost b anses for indløst for så vidt angår en kursværdi på

$$\frac{800 \text{ kr.} \times 5.800}{10.800} = \underline{\underline{430 \text{ kr.}}}$$

aktiepost d anses for indløst for så vidt angår en kursværdi på

$$\frac{800 \text{ kr.} \times 5.000}{10.800} = \underline{\underline{370 \text{ kr.}}}$$

2) *Fortjenestens beregning.*

Samlet anskaffelsessum for aktierne i det ophørende selskab, jfr. I 16.000 kr.
 Kursværdi for indløste aktier 1.000 kr.
 Kursværdi for samtlige aktier i det ophørende selskab, jfr. I 20.000 kr.

Af anskaffelsessummen, 16.000 kr., henføres som anskaffelsessum for de indløste aktier:

$$\frac{16.000 \text{ kr.} \times 1.000}{20.000} = 800 \text{ kr.}$$

Fortjenesten udgør herefter afståelsessummen (kursværdien) for de indløste aktier 1.000 kr. ÷ anskaffelsessummen for de indløste aktier 800 -
 200 kr.

$\frac{2}{3}$ af fortjenesten medregnes til særlig indkomst, jfr. § 4, stk. 2.

3) *Anskaffelsessummen for de resterende aktier i det ophørende selskab* (de ombyttede aktier) udgør:

Samlet anskaffelsessum for aktierne i det ophørende selskab 16.000 kr.
 ÷ henført som anskaffelsessum for de indløste aktier 800 -
 15.200 kr.

III. *Ombytningen*, jfr. § 5 i lovforslaget.

- 1) Efter den ovenfor under II foretagne kontante indløsning består *de ombyttede aktier* af:

(Post a — helt medgået ved indløsning).

Post b — arvet 1963 — kursværdi 5.800 kr. ÷ 430 kr. = 5.370 kr.

Post c — købt i næring i 1964 — kursværdi 4.000 -

Post d — arvet 1963 — kursværdi 5.000 kr. ÷ 370 kr. = 4.630 -

Post e — købt i næring i 1964 — kursværdi 5.000 -

Samlet kursværdi . . . 19.000 kr.

- 2) Ombyttede aktier til en kursværdi på 5.370 kr. + 4.630 kr. = 10.000 kr. er således *arvet i 1963*, medens ombyttede aktier til en kurs-

værdi på 4.000 kr. + 5.000 kr. = 9.000 kr. er *købt i næring i 1964*.

- 3) I henhold til § 5, stk. 1 og stk. 2, 1. og 2. punktum, er $\frac{10.000}{10.000 + 9.000}$ af de modtagne aktier at anse for arvet i 1963, og $\frac{9.000}{10.000 + 9.000}$ af de modtagne aktier at anse for købt i næring i 1964.

- 4) Efter § 5, stk. 2, 3. punktum, er $\frac{10}{19}$ af henholdsvis A_2 - og B_2 -aktierne at anse for arvet i 1963 (svarende til pålydende 5.000 kr. A_2 -aktier og 2.500 kr. B_2 -aktier), medens $\frac{9}{19}$ af henholdsvis A_2 - og B_2 -aktierne er at anse for købt i næring i 1964 (svarende til pålydende 4.500 kr. A_2 -aktier og 2.250 kr. B_2 -aktier).